

**„József Attila 110”- „Tiszta szívvel”
országos komplex tanulmányi vetélkedő
2014/2015**

4. forduló

**A 110 éves Isaszegi Damjanich János Általános
Iskola Isaszeg**

Csapatnév:

Kedves Versenyzők!

Szertettel köszöntünk Benneteket, ezúttal a 4. fordulóban!

A forduló feladatai:

MŰZSÁK ÉS SZERELMEK

FELADATLAP

József Attila költészetének egyik fő témája a szerelem. Ezeknek a verseknek az alapvető élménye a magány. Nehezen talál rá a boldogságra, mégis a szerelem érzésének elérése fontos számára. A szerelemben a gondoskodó anyát keresi. Jellemző rá a reménytelen szerelem, kapcsolatot nehezen talál.

A feladatok megoldásait a megoldólapra írjátok be és azt küldjétek vissza a: e-mail címünkre. tisztaszivvel15@gmail.com

*A megoldások beérkezésének határideje: **A megoldások beérkezésének határideje: 2015. február 3.***

Sikeres felkészülést és jó munkát kívánunk a csapatoknak!

*Kelemen-Csikiné Feigel Zsuzsanna
projektfelelős tanár*

*Csekéné Valkony Andrea
kapcsolattartó tanár*

MÚZSÁK ÉS SZERELMEK

FELADATLAP

József Attila költészetének egyik fő témája a szerelem. Ezeknek a verseknek az alapvető élménye a magány. Nehezen talál rá a boldogságra, mégis a szerelem érzésének elérése fontos számára. A szerelemben a gondoskodó anyát keresi. Jellemző rá a reménytelen szerelem, kapcsolatot nehezen talál.

1. József Attila melyik műzsjára vonatkoznak az alábbi meghatározások? Társítsd a nevekhez a képek betűjelét!

- a) 1927-ben Heidelbergben tanult Karl Jaspers óráin. 1928-ban ismerkedett meg József Attilával, ősztől Londonban, majd Berlinben tanult. Férjhez ment, 1933-ban elvált, ekkor hazatért, és újra közeli kapcsolatba került József Attilával. Részt vett a Szép Szó szerkesztésében. Az 1940-es években a Magyar Csillag munkatársa volt.
- b) Első szerelme, a makói gimnázium igazgatójának a lánya.
- c) Pszichoanalitikus, József Attilát kezelte. A nő elutasította a költőt, neki már vőlegénye volt. A nő a beteg költő legfőbb bizalmasa, támasza, egyetlen reménysége.
- d) Gyógypedagógusnő, aki a költő halála után Illyés Gyula felesége lett.
- e) 1928-ban ismerkedett meg József Attilával, 6 évig volt élettársa. A 1948-ban megbízták a József Attila Múzeum megszervezésével. 1955-től a Petőfi Irodalmi Múzeum osztályvezetője volt.
- f) „Az én eredeti végzettségem művészettörténész, de zenével is foglalkoztam...sok művész és író barátom volt. Az ő révükön kaptam meghívást a lillafüredi írótalálkozóra. József Attilával ezekben a napokban ismerkedtem meg.”



12 p.

2. Keresd a kakukktojást! Válaszod indokold!

- a) Tudtam én...
- b) Mióta elmentél...
- c) Sas
- d) Végül

a) „Szoktatom a szívemet a csendhez.”

- b) „Óh, mennyire szeretlek téged,”
 c) „Etess, nézd - éhezem. Takarj be - fázom.”
 d) „Mint alvadt vérdarabok
 Úgy hullnak eléd
 ezek a szavak.”

- a) Külvárosi éj
 b) Klárisok
 c) Nagyon fáj
 d) Flóra

6 p.

3. Töltsd ki a táblázatot! A harmadik oszlopban az alább felsorolt versek rövid elemzése olvasható, ehhez kell társítanod a verseket, majd a „Múza” oszlopba beírni, ki ihlette azokat!

Judit, Végül, Óda, Csókkérés tavasszal, Aki szeretni gyáva vagy

Múza	Versek	Leírás
		A mű könnyed, játékos, tavaszi vers; ifjúsági szerelmének a megélése. Rímelése: choriambus.
		A társadalmi különbségeket okolta a versben a szakításukért.
		Szakításuk visszavonhatatlan voltát

		fogalmazta meg a versében.
		A szerelemről alkotott nézeteit fogalmazta meg benne.
		A vers elején szitkozódik, a végén elérzékenyül, fohászkodik, elmondja a nőnek, hogy nélküle elveszett ember.

10 p.

4. Igaz vagy hamis? Ebben a feladatban Óda c. versre vonatkozó állításokat olvashatsz. A megoldólapra elég *I* vagy *H* betűt írnod! A hamisnak ítélt állítást azonban indokolnod is kell!

o

- a) 1933 júniusában József Attila egy lillafüredi írókongresszuson vett részt. Itt ismerkedett meg egy tudósítóként ott levő fiatalasszonnyal, és hirtelen szerelemre lobbant. Ennek eredménye a vers, amelyet sohasem mutatott meg az asszonynak.
- b) A vers a Nyugatban jelent meg 1933 augusztusában.
- c) A dalszerűen egyszerű, keresztrímű Mellékdal a harmonikus egymásra találást, az otthon idilljét, a szerelem evilági beteljesedését sugallja.
- d) A vers hat, számokkal jelölt egységre tagolódik. Ezen belül a szerelmi vallomás 4-5. részben jelenik meg.
- e) A vers időszerkezete a következő: hajnalodással indul, majd 2-5. rész a nappalra vonatkozik, a Mellékdalban pedig az éjszakába jutunk el.
- f) A költő élettársa, Szántó Judit, elolvastván a kéziratot, öngyilkosságot kísérelt meg, de megmentették.

10 p.

5. A költő melyik művéből valók az alábbi szavak?

- hajósinas, Duna, lehunyhatnám, kiülnék, szemlélni, mindenség, áradás
- halál, menekülsz, vágy, ölel, teher, kincs, vadállat, hontalan, egyedül, szenvednem
- óriás, vaskarma, magasság, csőre, lelkem, szárnya, reggel
- szalmazsákon, csókoltam, parasztnak, munkásnak, gyomorbeteg, pap, köszörülöm
- napraforgó, lég, aranyhalak, fürdöm, italom, remeg, kardod

5 p.

6. Keresd a párját! Egy idézethez több költői kép, alakzat is köthető! Nem minden költői képhez találsz példát!

- | | |
|---|---------------------|
| 1. „Klárisonk a nyakadon...
kenderkötél nyakamon.” | A) metafora |
| 2. „De begyes kedvük szívemre
rászállt,
letörte ott az irígy virágszált.” | B) hasonlat |
| 3. „...most látom, milyen óriás ő... ” | C) szinesztézia |
| 4. „E csevegő szép olvadozásban
a gyászt a szívemről,
mint sebről a kötést, te leoldtad
- újra bizsergek.” | D) megszemélyesítés |
| 5. „Szeretlek, mint anyját a
gyermek,
mint mélyüket a hallgatag | E) ellentét |
| | F) párhuzam |
| | G) túlzás |
| | H) anafora |

vermek,
szeretlek, mint a fényt a
termek,
mint lángot a lélek, test a
nyugalmat!
Szeretlek, mint élni szeretnek
halandók, amíg meg nem
halnak.”

6. „A pillanatok zörögve
elvonulnak,
de te némán ülsz a fülemben.”

8 p.

7. Párizsból hazatérve találkozott József Attila élete legnagyobb szerelmével, a nála két évvel idősebb Vágó Mártával, aki ideális élettársa lehetett volna, ha a lány családja és baráti környezete nem hiúsítja meg tervezett házasságukat.

a) A következőkben Márta 1929. január 3-án és 1929. március 8-án írt levelében Attilának írt búcsúsort olvashatod. Értelmezd Márta „dagályosra” sikeredett magyarázkodó levelét! Mivel indokolja, hogy nem lehet József Attila felesége az elsőben és mivel a másodikban? Fogalmazd meg 3-4 mondatban!

„Drágám, ha nem ismerném magamat, gyarló, gyöngye magamat, akit megvetek, rossz idegeimet, nem volnának tapasztalataim, hogy mily könnyen türelmetlenné, ingerültté válok és keserűvé is, ha nincs meg megszokott kényelemem, tisztaságom, vagy ha nem válok ingerültté, akkor úgy kompenzálom a dolgot, ahogy 3 év előtt Párizsba[n] tettem, hogy teljes tétlenségben élek és így más oldalról nyugtatom idegeimet, szóval ha nem kellene keserves, kínos, önmarcangoló és magam utáló vívódások után bevallanom magamnak ezt a lealázó tényt, hogy ahhoz, hogy emberi életet tudjak élni, bizonyos külső körülményekre, nyersen: pénzre van szükségem, nem haboztam, nem ingadoztam volna, bárhogy támadott is »társadalmi felekezetem«. De tudom: nagyon, végtelenül boldog voltam otthon, mert szerettelek és szerettél, de vajjon ha közben nem lettek volna mögöttem szüleim és mindaz,

ami az ő létezésükkel jár életemben, hogy lett volna? Nem utáltuk volna meg egymást? Rettentően szomorú leleplezések ezek, és szerettem volna megőrizni Neked illúzióidat felőlem, szerettelek volna boldoggá tenni, csak arra kérlek, hidd el, sohasem »játszottam« veled, komolyan, hittel, kételyeimet elfojtva mélyre, mélyre, minden tisztességes reményemmel és akarásommal éltem benne szeretetemben irántad, és most nagyon komolyan és szomorúan kérlek, hogy bocsáss meg! Légy boldog, és ha tudsz még hozzám szólni, írd!”

.....

.....

„Nem tudom lezárni az életemet, minden erőmet rádkoncentrálni, ha pedig hazamennék, úgy ahogy Te várnád, azt kéne tennem, de gyöngé vagyok ahhoz, hogy a támaszod lehessen, bizonytalan és nem eléggé tudatos még [...]. Még sokkal nagyobb gyerek vagy, mint én, de mivel csak két évvel vagy fiatalabb nálam, nem adoptálhatlak, pedig, akármennyire is haragszol mindig érte, ez volna az egyetlen megoldás. Nem tudsz nevelni, vezetni, nem bízik az ítéletedben, nem érzek okosabbnak magamnál, hogy támaszom lehetnél, csak sokkal-sokkal jobbnak, emberebbnek, tisztábbnak, igazabbnak, és ezért nagyon szégyenlem magam előtted! Bocsáss meg nekem Attilkám!”

.....

3 p.

b) Egyet értesz-e Mártával? Válaszodat indokold!

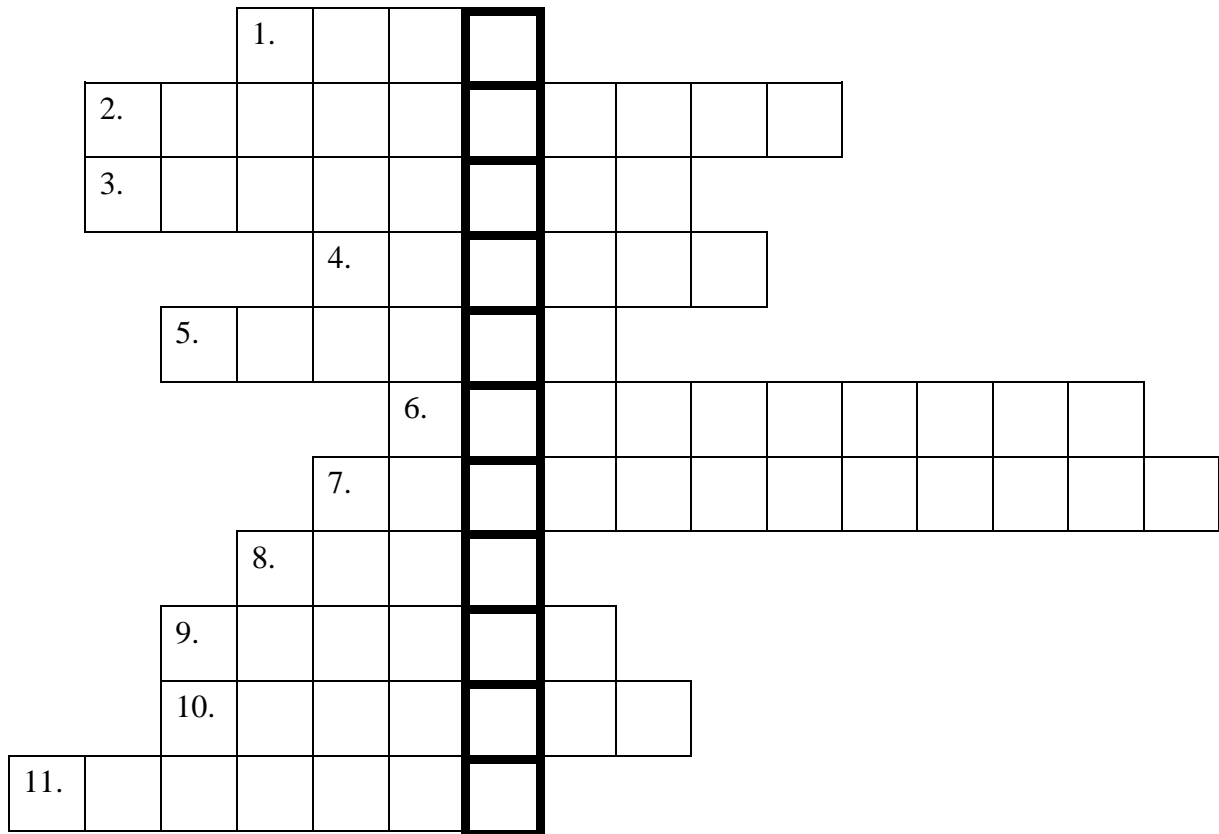
3 p.

c) Írjátok meg Márta levelét modernebb nyelvezettel

- **síránkozó, magát sajnáltató stílusban**
- **humoros, magyarázkodó stílusban!**

10 p.

8.Fejtsd meg a keresztrejtvényt! Mikor és milyen körülmények között ismerkedett meg a keresztrejtvény megfejtésében olvasható hölgygel?



1. Ilyen szófaj nincs a Klárisok című művében.
2. **Vágó Márta** 1932. november 15-én vele kötött házasságot. (csak vezetéknév)
3. Ebben a folyóiratban jelent meg a Judit c. verse.
4. „*Most azon muszáj elmerengnem: / hogy ha te nem szeretnél engem*” - így kezdődik a költő egyik 1937 márciusában írt verse. Kinek címezte? (csak keresztnév)
5. „Kettős
s kettős kincs, hogy szeretni kell.” Melyik szó hiányzik az idézetből?

6. A költő *Flóra* című versének egyik alcíme.
7. 1935 tavaszától Gyömrői Edittől kapott pszichoanalitikai kezelést. Milyen betegséget állapított meg nála?
8. **A Klárisok c. művének ez a műfaja.**
9. József Attila egyik lánytestvére.
10. **Melyik az a verse, amely címének jelentése: gyöngysor, nyakék?**
11. **Ő látható ezen a képen Attilával:**



MÚZSÁK ÉS SZERELMEK MEGOLDÓLAP

2. Írd a pontsorra, József Attila melyik műsájára vonatkoznak az alábbi meghatározások? Társítsd a nevekhez a képek betűjelét!

- g)
- h)
- i)
- j)
- k)
- l)
- m)

12 p.

7. Keresd a kakukktojást! Válaszod indokold!

a)

.....

b)

.....

c)

.....

6 p.

- 8. Töltsd ki a táblázatot! A harmadik oszlopban az alább felsorolt versek rövid elemzése olvasható, ehhez kell társítanod a verseket, majd a „Múza” oszlopba beírni, ki ihlette azokat!**

Múza	Versek	Leírás
		A mű könnyed, játékos, tavaszi vers; ifjúsági szerelmének a megélése. Rímelése: chorijambus.
		A társadalmi különbségeket okolta a versben a szakításukért.
		Szakításuk visszavonhatatlan voltát fogalmazta meg a versében.
		A szerelemről alkotott nézeteit fogalmazta meg benne.
		A vers elején szitkozódik, a végén elérzékenyül, fohászkodik, elmondja a nőnek, hogy nélküle elveszett ember.

10 p.

9. Igaz vagy hamis? Ebben a feladatban Óda c. versre vonatkozó állításokat olvashatsz. A pontsorra elég *I* vagy *H* betűt írnod! A hamisnak ítélt állítást azonban indokolnod is kell!

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)
- g)

10 p.

10. A költő melyik művéből valók az alábbi szavak?

-
-
-
-
-

5 p.

11. Keresd a párját! Egy idézethez több költői kép, alakzat is köthető! Nem minden költői képhez találsz példát!

.....
.....

8 p.

7. a) A következőkben Márta 1929. január 3-án és 1929. március 8-án írt levelében Attilának írt búcsúsorait olvashatod. Értelmezd Márta „dagályosra” sikeredett

.....

.....

.....

13 p.

Összesen: 80 pont